

1985-01-17

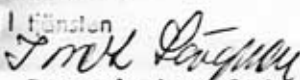
11.392-2602-83

KAMMARRÄTTEN I SUNDSVALL

BEVIS 1985-03-21

In till denna dag har besvär över
detta beslut ej kommit in till kam-
marrätten.

I tjänsten

Byggnadsminnesförklaring av mangårdsbyggnad, födorådsstuga, kornlada, härbre, ladugård, vedbod, höns hus och smedja på fastigheten Torvalla 3:4, Brunflo sn, Östersunds län

Frågan om byggnadsminnesförklaring väcktes den 7 oktober 1983.

Byggnadsnämnden har godtagit byggnadsminnesförklaringen.

Fastighetens ägare har godtagit de föreslagna skyddsföreskrifterna.

Länsmuseet har under hand tillstyrkt byggnadsminnesförklaring och föreslagna skyddsföreskrifter.

Gården är belägen inom en av länets värdefullaste kulturmiljöer och bildar tillsammans med de två grangårdarna en välbevarad bybildning med rötter i det tidiga 1800-talet. Den har ett karakteristiskt läge på en mindre höjd med odlingar på sluttningarna nedanför. Gården är en representant för empirigården, d v s den typiska 1800-talsgården, där boningshuset flankeras av en eller två flygelbyggnader. Boningshuset byggdes under början av 1800-talet. Byggnaden har timmerstomme i två våningar, klädd med faluröd stående locklistpanel. Taket är täckt med tvåkupigt tegel. Boningshuset flankeras av födorådsstugan samt höns huset, som tidigare varit stall. Födorådsstugan är en tämligen låg envånings byggnad i timmer med väggarna täckta med faluröd lockpanel. Den ena långsidan har två ingångar, varav den ena är markerad med en vitmålad "snickeriveranda". Höns huset är en opanelad faluröd timmerbyggnad som på ena gaveln och långsidan har stora dubbeldörrar. Kornlada och härbre ligger på ett traditionellt sätt i sluttningen nedanför mangården. Båda har opanelade faluröda timmerväggar och härstammar troligtvis från 1700-talet. Ladugård, vedbod och smedja är belägna på ovensidan av mangården. De härstammar förmodligen från 1800-talets senare del och är i stort sett oförändrade sedan byggnadstiden.

Födorådsstugan och boningshuset rustades upp med statliga byggnadsvårdsmedel 1976.

Gårdsanläggningen är idag unik i sitt slag genom att både boningshus och ekonomibyggnader är bevarade i ursprungligt skick. De enskilda byggnaderna samt miljön som helhet bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick och är med hänsyn härtill att anse som synnerligen värdefull.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (1960:690) de rubricerade byggnaderna på fastigheten Torvalla 3:4, Brunflo sn, Östersunds kn för byggnadsminnen.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Skyddsföreskrifterna omfattar två boningshus (mångårdsbyggnad och födorådsstuga), kornlada, härbre, ladugård, vedbod, hönsbushus och smedja. Fastighetens övriga byggnader omfattas av punkterna 5-7 i skyddsföreskrifterna.
2. Byggnaderna får inte rivas eller flyttas.
3. Byggnaderna får inte till sitt yttre byggas om eller förändras på annat sätt.
4. Underhållsåtgärder som rör exteriören såsom ommålning samt reparation av fasader, träpanel, takbeläggning, skorstenar, fönster, stensockel o s v ska utföras på sådant sätt att byggnadernas kulturhistoriska värde inte minskas. Innan underhållsåtgärder vidtages enligt ovan skall samråd ske med länsstyrelsen som också lämnar råd och anvisningar i dessa frågor.
5. Det på karta tillhörande dessa skyddsföreskrifter markerade området får inte bli föremål för väsentlig förändring. Eventuell nytillkommande bebyggelse måste utformas och placeras på ett sätt som inte förvanskar området kulturhistoriska värde. Såväl ändringar i befintlig bebyggelse som eventuell ny bebyggelse får först komma till stånd efter samråd med länsantikvarien.
6. Om någon av fastighetens byggnader skadas av brand eller annan våda får de återuppbyggas såvida anpassning sker till den allmänna karaktären hos de kringliggande byggnaderna, samt till områdets kulturhistoriska värde. Sådana förändringar, som nämnts under denna punkt skall utföras under länsstyrelsens kontroll.
7. Området kring byggnadsminnet skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

Om ändring av byggnadsminne i strid med skyddsföreskrifterna anses nödvändigt för att byggnaderna skall vara till nytta eller sådan ändring i övrigt kan anses påkallad av särskilda skäl, kan länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd härtill.

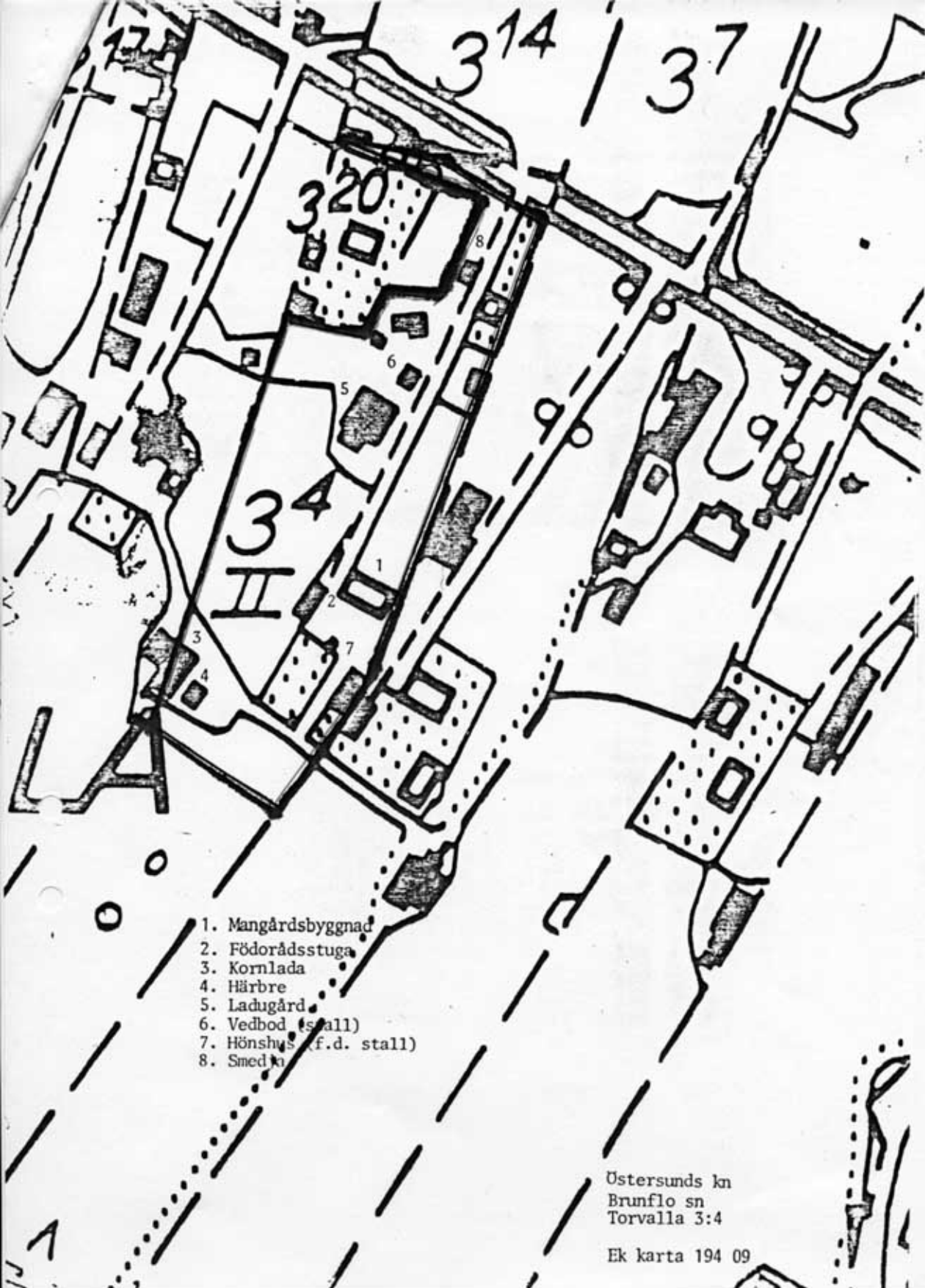
Enligt 14 § lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart även om det skulle överklagas.

Besvär till kammarrätten i Sundsvall, se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har förste länsassessorn E Berglund deltagit.

Lars Callberg
länsråd

Jan Sundström
Jan Sundström
tf länsantikvarie

1. Mangårdsbyggnad
2. Födorådsstuga
3. Kornlada
4. Härbre
5. Ladugård
6. Vedbod (s stall)
7. Hönshus (f.d. stall)
8. Smed

Ostersunds kn
Brunflo sn
Torvalla 3:4

Ek karta 194 09